

III CONGRÉS TOPONOMASTICON HISPANIAE.

XIV CONGRÉS INTERNACIONAL SOBRE ONOMÀSTICA HISPÀNICA

LA CIRCULARITAT DE LA TOPONÍMIA I L'ANTROPONÍMIA HISPÀNICA: DOCUMENTACIÓ, HISTÒRIA, ETIMOLOGIA, GEOGRAFIA I CARTOGRAFIA, AMB ESPECIAL ATENCIÓ A L'ANTIC REGNE DE VALÈNCIA

LLOC

Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de València (Sala Sanchis Guarner, Sala Enric Valor, Sala Cèsar Simon, Sala Cultural), Blasco Ibáñez, 32, 46010-València

DATA

9 (VESPRADA), 10, 11 I 12 D'ABRIL

DISSENY ORIGINAL DE RAFA AMORÓS

PROGRAMA

Vesprada dia 9 d'abril. Sala de Graus de la Facultat de Filologia.

15'30: Recepció de participants i lliurament de carpetes.

16: Inauguració del congrés a càrrec de les autoritats (Rectora de la Universitat de València, presidenta de l'AVL, Directors Generals de Cultura i d'Universitats).

16'30: Conferència inaugural a càrrec de la dra Ana Boullon (USantiago-RAG), coordinadora del projecte TopHis: "L'aportació del TopHis als estudis de la toponímia hispànica".

17'10-17'45: Ponència del dr. Josep Martines (UA-AVL-IEC), "Toponímia i història del lèxic. Un acostament des del Migjorn".

17'45-19'30 Comunicacions lliures: Garcia Sánchez, Méndez, Navaza, Andrés, Mollà, Ballester, Espada.

19'30-20'05: Ponència del dr. Ramon Ferrer (AVL): "Assentaments, repoblació i grups etimològics".

10 d'abril. Sala de Graus de la Facultat de Filologia de la UV.

8'30-9. Recollida de materials i credencials.

9-9'35: Ponència de la dra Ana Cano (UOviedo), "El Proyecto PatRom y la investigación toponomástica".

9'35-10'10. Ponència del dr. Robert Pocklington (Academia Alfonso el Sabio de Murcia), "El camino de Murcia a Valencia según al-Idrisi".

10'10-10'45. Ponència del dr. Vicent Terol (AMOntinyent-TopArcMed), "Toponímia d'origen antroponímic en la governació de Xàtiva als segles XIII i XIV".

10'45-11'15: Cafè.

11'15-13'25: Comunicacions lliures: Fuster-Llorca, Castillo, Calvo, Soler, Marco, Menéndez, Saura-Sanz Casasnovas, Fernández.

13'25-14: Ponència del Dr. Jordi Bolós (UdLleida), "Un primer pas: la repoblació d'occitans a la Catalunya Nova".

14-16: Dinar.

16-16'35: Ponència del dr. Javier Giralt (UZar), "El Cid en la toponímia de Aragón: etimología y motivación".

16'35-17'10: Ponència del dr. Stefan Ruhstaller (UPablo Olavide Sevilla), "Los primeros documentos castellanos, testimonios clave para la investigación toponomástica en Andalucía".

17'10-19'20: Comunicacions lliures: Ramírez, González Salgado, Gorrotxategi, Ivars, Veà, Vellvé, Planas-Tort, Rizos, Sarria.

17'10-18'10: Pòsters: Calatayud, Conejero, Flores.

19'20-20: Ponència de la Dra Ana Zabalza (UNavarra), "Antropónimos y topónimos móviles en la Edad Moderna: el caso de Navarra".

20'10-21'30: REUNIÓ PROJECTE TOPHISP, en la Sala de Junes.

Dia 11: Sala de Graus de la Facultat de Filologia.

8'40-9'15: Ponència del dr. Joan Peytavi (UPerpinjà), "Toponímia general del Principat de Catalunya i dels comtats de Rosselló i Cerdanya en l'obra Summari índex o epitome d'Andreu Bosch (1628).

9'15-9'50: Ponència del dr. Emilio Nieto (UAM), "NUMQUAM NIMIS FIDENTES: cara y cruz de la documentación antigua y medieval en la investigación toponímica. Ejemplos del Toponomasticon Hispaniae".

9'50-10'25: Ponència del dr. Antoni Mas Forners (Universitat de les Illes Balears), "Quan les coses no són allò que pareixen: onomàstica cristiana etimològicament andalusina a Mallorca (1230-1630)".

10'25-11: Ponència de la dra Reina Bastardas (UB), La toponímia catalana a través del GMLC.

11-11'30 Café.

11'30-12'45: Presentació de projectes de Toponímia de diverses regions italianes, a càrrec d'Elena Papa (UTorino), Federica Cugno (Torino), Lydia Floss (UTrento), Marina Castiglione (UPalermo), Federica Cusan (Torino), Giulia Guzzo (Torino) (en italià).

12'45-14: Comunicacions lliures: Leonard, Chichi, Vermiglio, Cusan, Papa-Rossebastiano.

14-16: Dinar.

16-16'35: Ponència del dr. Toribio Fuentes (UOviedo), "Topónimos leoneses de base antroponímica terminados en -os.

16'35-18'20: Comunicacions lliures: Salomon, Constan, Duarte-Hernández, Garcia Osuna, Mut, Gargallo, Riesco.

18'20-18'55: Ponència del dr. Joan Ferreres Nos (President del Centre d'Estudis del Maestrat), "Toponímia singular del Maestrat".

18'55-20: Presentació del projecte *Diccionari de cognoms*, a càrrec de Joan Peytavi i Mar Batlle (IEC), Presentació del llibre *L'empremta occitana en la historia dels valencianes a través dels cognoms*, a càrrec de Josep Saborit. Presentació de la *bibliografia d'onomàstica valenciana*, a càrrec d'Eva Montila i Elisa Pastor (Biblioteca Joan Reglà UV).

20-21'20: Espectacle de Lluís Fornés, Tots són nostres.

12 d'abril: Sala de Graus de la Facultat de Filologia.

8'40-9'15: Ponència del dr. Manuel Pastor (FEDINES), "Toponímia històrica de la Foia de Bunyol.

9'15-9'50: Ponència de Vicent Anyó (Ajuntament de València), "La toponímia medieval de la ciutat i terme de València".

9'50-10'25: Ponència del dr. Mariano López Marín (cronista de Salvacañete y Moya), "Topónimos de Salvacañete (Cuenca), un pueblo en la frontera de los antiguos reinos de Castilla, Aragón y Valencia".

10'25-11: Ponència del dr. Cristian Pardo (Ministerio de Cultura), "Fuentes documentales para el estudio de la toponimia valenciana en el Archivo Histórico de la Nobleza".

11-11'30 Descans.

11'15-12'50: Comunicacions lliures: Gomila, Garrido D, Garrido, B, Garcia Edo-Gimeno, Mas-Forners-Monjo, Mas, Castellvell.

12'50-13'25: Ponència de la dra Rosa Gómez Casany (UV), "Toponimia de Segorbe del siglo XIII".

13'25-14'10 Conferència de cloenda: Dr. Enric Guinot (UV-IEC), "Onomàstica del Llibre del Repartiment de València: origen i creació".

14'10-16: Dinar.

16-18: Tallers (es necessita inscripció concreta abans del 9 d'abril).

16-18: Francesc Hernández, Com fer un corpus de malnoms valencians.

16-18: Ricardo Aparicio, Cartografia i etimologia de la toponímia de l'Albufera de València al segle XV.

16-18: Dr. Marc Gandia (IES Purçons d'Aielo de Malferit), Com treballar la toponímia en Secundària: l'exemple de l'Onomasticon Aielonae.

18-20: Visita toponímicohistòrica per la ciutat de València, per Alfons Llorenç, Rafel Sena i Vicent Moreno.

Comité organitzador:

Emili Casanova (UV), Antonio Constan (UV), Antoni Ordinas (UIB), José Enrique Gargallo (UB-IEC), Mar Batlle (Sd'O), Santi Vallés (UV-AVL), Adrià Castells (EOIPaterna-UV), Maite Mollà (AVL), Inmaculada Carrasquer (UV), Agnès Talaya (Ajuntament Mislata), Imma Descalç (IES Josep Segrelles Albaida), Vicent Garcia Perales (Cardenal Herrera-CEU).

Comité científic:

Carme Barceló (UV), Ana Boullon (USantiago), Jairo Garcia Sánchez (UAlcalà), Patxi Salaberri (UPNA), Toribio Fuente (UOviedo), Maribel Guardiola (UA), Jordi Colomina (AVL), Vicent Garcia Edo (UJI), Javier Giralt (UZaragoza-AAL), Enric Ribes (IEC), Ana Cano (UOviedo-ALA), Enzo Caffarelli (RION), Pierre-Henry Billy (UParis-Sorbonne), Xavier Navarro (ICV-UPV), Alda Rossebastiano (UTorino), Oliviu Felecan (UBaia Mare-ICOS), Pere Navarro (Sd'O-URV), Joan Carles Membrado (UV), Stéphane Gendron (Nouvelle Revue d'Onomastique), Rafael Benítez (UV).

Inscripció: c.toponomia@uv.es

<https://esdeveniments.uv.es> / [III Congrés Toponomasticon Hispaniae i XIV Congrés Internacional sobre Onomàstica](#)

La inscripció per a assistir al congrés s'acabarà el 25 de març. En el Congrés col·labora el CEFIRE de Plurilingüisme de la GV, que donarà crèdits als assistents docents.

Els ponents i els que presenten comunicacions o pòsters no han de pagar inscripció.

Els assistents al congrés que no presenten cap comunicació o pòster i que vullguen un certificat d'assistència ho han de demanar en la inscripció. EL PREU DE LA INSCRIPCIÓ SERÀ DE 20 euros si volen prendre cafè i pastes.

El Congrés es complementarà amb una exposició de llibres d'ONOMÀSTICA ON CADA ASSISTENT, EDITORIAL, MUNICIPI, CENTRE D'ESTUDIS, INSTITUCIÓ, PODRÀ ENVIAR LES SEUES PUBLICACIONS, que després es quedaran en la Biblioteca d'Humanitats.

ORGANITZADOR

Toponímia de l'Arc Mediterrani (PID2020-114216RB-C65)-Agencia Estatal de Investigació del Ministerio de Ciencia e Innovación; integrat en el projecte coordinat Toponomasticon Hispaniae (<https://toponhisp.org>).

El congrés està alineat temàticament amb l'Estratègia Europea d'Investigació i Innovació 2020-2024, perquè la toponímia està considerada un bé immaterial de la Humanitat. En este sentit, el seu estudi està directament connectat amb la protecció dels valors dels ciutadans, ja que amb un topònim podem viatjar, com si ho férem dins d'una càpsula del temps, a les vivències i les relacions dels nostres avantpassats. Per això, abans que desaparega este indicador de la història de la humanitat, és prioritari un estudi a Europa.

Col·laboradors:

Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació

Llista de ponències i conferenciants:

Anyó, Vicent (Ajuntament de València): “La toponímia medieval de la ciutat i terme de València”.

Bastardas, Reina (UB), “La toponímia catalana a través del GMLC”.

Becker, Lydia (UHannover), “Toponímia hispànica de origen antroponímico de los siglos VIII a l’XI”.

Bolós, Jordi (UdLleida), “Un primer pas: la repoblació d’occitans a la Catalunya Nova”

Boullon, Ana (USantiago-RAG): “L’aportació del TopHisp als estudis de la toponímia hispànica”.

Cano, Ana (UOviedo), “El Proyecto PatRom y la investigación toponomástica”.

Ferrer, Ramon (AVL): “Assentaments, repoblació i grups etimològics”.

Ferrerres Nos, Joan (President del Centre d’Estudis del Maestrat), “Toponímia singular del Maestrat”.

Fuentes, Toribio (UOviedo), “Topónimos leoneses de base antroponímica terminados en –os”.

Giralt, Javier (UZar), “El Cid en la toponímia de Aragón: etimología y motivación”.

Gómez Casany, Rosa (UV), “Toponímia de Segorbe del siglo XIII”.

Guinot, Enric (UV-IEC) “Onomàstica del Llibre del Repartiment de València: origen i creació”.

López, Mariano (cronista de Salvacañete y Moya), “Topónimos de Salvacañete (Cuenca), un pueblo en la frontera de los antiguos reinos de Castilla, Aragón y Valencia”.

Martines, Josep (UA-AVL-IEC), “Toponímia i història del lèxic. Un acostament des del Migjorn”.

Mas Forners, Antoni (UIB): “Quan les coses no són allò que pareixen: onomàstica cristiana etimològicament andalusina a Mallorca (1230-1630)”.

Nieto, Emilio (UAM): “NUMQUAM NIMIS FIDENTES: cara y cruz de la documentación antigua y medieval en la investigación toponímica. Ejemplos del Toponomasticon Hispaniae”.

Pardo, Cristian (Ministeri de Cultura), “Fuentes documentales para el estudio de la toponímia valenciana en el Archivo Histórico de la Nobleza”.

Pastor, Manuel (FEDINES-CEHoyadeBuñol), “Toponímia històrica de la Foia de Bunyol”.

Peytaví, Joan (UPerpinyà-IEC), “Toponímia general del Principat de Catalunya i dels comtats de Rosselló i Cerdanya en l’obra Summari índex o epitome d’Andreu Bosch (1628)”.

Pocklington, Robert (Academia Alfonso el Sabio de Murcia), “El camino de Murcia a Valencia según al-Idrisi”.

Ruhstaller, Stefan (UPablo Olavide Sevilla), “Los primeros documentos castellanos, testimonios clave para la investigación toponomástica en Andalucía”.

Terol, Vicent (AMOntinyent-TopArcMed), Toponímia d'origen antroponímic en la governació de Xàtiva als segles XIII i XIV".

Zabalza, Ana (UNavarra), "Antropónimos y topónimos móviles en la Edad Moderna: el caso de Navarra".

Taula redona:

Papa, Elena (UTorino)

Cugno, Federica (UTorino)

Floss, Lydia (UTrento)

Castiglione, Marina (UPalermo)

Cusan, Federica (UTorino)

Tallers:

Hernández, Francesc (IEstudisHorta Sud), "Com fer un corpus de malnoms valencians".

Aparicio, Ricardo (Castellar), "Cartografia i etimologia de la toponímia de l'Albufera de València al segle XV".

Gandia, Marc (IESPurçons d'Aielo de Malferit), "Com treballar la toponímia en Secundària: l'exemple de l'Onomasticon Aielonae.

Fenié, Bénédicte-Fenié, Jean-Jacques, "La toponímia occitana contrastada amb la catalano-valenciana" (es farà en octubre a València).

Llista de comunicants i de pòsters:

Andrés, Josep (TopArcMedit): “Etimologia i retolació: Monterroi i Tarraula. Dos exemples d'estudi monogràfic de topònims”.

Ballester, Xaverio (UV): “Alcàntera, Alcàsser, Almàssera”.

Calatayud Cases, José Vicente: “La donación de “Riba roya” como “Villa roya” en el Libro del Repartiment de València” (Pòster).

Calatayud Cases, José Vicente: “Saltar la valla: Teodomiro y Palantia, vulgo 'Pla de Nadal' (Pòster).

Calvo Lambriu, María del Mar (UV): “La toponimia hispana en Pomponio Mela: motivación y tipología”.

Casanova, Emili (UV): “Topònims de frontera entre dos llengües: Què ens ensenyen”.

Castellvell, Ventura (Sd'O): “Toponímia d'Aldovesta, antic terme de Benifallet (Baix Ebre)”.

Castillo, José (Sd'O), “Topónimos del Castillo de Vilamalefa”.

Chichi, Mario (UPalermo): “La nominazione montana in Sicilia e nella Comunità Valenciana: Alcune comparazioni”.

Conejero, Joan Josep: “Antella, un topònim medieval” (Pòster).

Constan, Antonio (UV): “Topònims valencians traduïts de l'àrab?”.

Cusan, Federica (UTorino): "Dell'impossibilità di costruire la carta dell'impero I a I": processi e limiti della rappresentazione cartografica nella ricerca toponomastica.

Duarte Martínez, Xavier-Hernández García, Francisco José: “Projecte del document al territori: Capatronada del any 1790 (la Torre d'en Besora, Alt Maestrat). Part I: presentació del document i avaluació del potencial onomàstic”.

Espada Rodríguez, Julián: “Hidronimia y Oronimia en tierras valencianas: dos casos, Río Blanco y Pico del Águila”.

Fernández Palacios, Fernando (UCM): “Altamira en toponimia”.

Flores, Lluís-Xavier, “Noms valencians de l'Uruguai” (Pòster).

Fuster, Jaume-Llorca Ibi, Francesc Xavier (UA): De l'oralitat a la cartografia: “Com vam fer un mapa toponímic de la serra Gelada i les penyes de l'Albir”.

Garcia Edo, Vicent-Gimeno, Lluís (UJI): “Alguns exemples de topònims del Nord valencià anteriors a la Conquesta (1213-1232)”.

Garcia Osuna, Antoni: “Almàssera (l'Horta Nord) 1857, anàlisi onomàstica del padró d'habitants i la seua projecció malnonímica”.

García Sánchez, Jairo Javier (UAlcalá): “Topónimos toledanos solapados en su traslación antroponímica”.

Gargallo, José Enrique (UB): “ *Le decían el tío Enrique el Casero... Cosecha de apodos de Puebla de Arenoso*”.

Garrido i Domènech, Bernat: “Toponímia del comtat de Barcelona, en català, en un document de 1023”.

Garrido i Valls, David: “*Xúquer*, hidrònim i nom de la ciutat d’Alzira a l’obra d’Ibn Khafāja”.

Garzon, Pere (UV): “Toponímia aràbiga d’Énguera”.

Gomila, Xavier (IEMenorquins): “La toponímia de Menorca al Pariatge de 1301”.

González Salgado, José Antonio: “Algunos topónimos extremeños de origen oscuro”.

Gorrotxategi, Mikel (Euskaltzaindia): “La presencia de seres mitológicos en la toponimia vasca”.

Ivars, Joan: “Antroponímia dels moriscos de la Marina Alta, segons el desarmament de 1563: el cas de Gata”.

Léonard, Carol (Université d’Alberta): “Défis dans l’inventaire et la préservation des patrimoines toponymiques identitaires”.

Llorenç, Alfons: “Toponímia històrica de la Baronia de Planes”.

Marco, Francisco (UA): “Toponimia medieval del Bajo Segura: el legado andalusí en la acequia mayor de Callosa”.

Mas-Forners, Antoni-Monjo Mascaró, Joan-LLuís-Mas Martí, Josep (Centre d’Estudis de Repoblació Mallorquina al Regne de València s. XVII): “Alguns casos de circularitat toponímica i antroponímica conseqüència de l’emigració mallorquina del segle XVII al Regne de València”.

Méndez, Luz (RAG): “Voces prerromanas do léxico común na toponimia galega”.

Menéndez Fernández, Claudia Elena (UOviedo): “Representantes de PETRUS en la toponimia asturiana y sus huellas en otros espacios iberorrománicos”.

Mollà, Maite (AVL-TopArcMed), “Toponímia aràbiga de Bicorn”.

Mut Ruiz, J. Enric: “Migracions internes valencianes i circulació de llinatges: el cas de Guadassuar al segle XIX (1860-1900)”.

Navaza, Gonzalo (Univ de Vigo), “O topónimo Camos, o apelido Camões e as mazás camoesas”.

Olea, Antonio Alejandro (ULisboa): Toponimia y zoonimia mágica: el caso de la salamanquesa, del alicante y de la tarántula” (Pòster).

Papa, Elena-Rossebastiano, Alda (UTorino): “Il ruolo della cartografia nell’interpretazione della toponomastica prediale: una ricognizione in area subalpina”.

Planas, Xavier (UAndorra)-Tort, Joan (UB): “El paisatge com a vector metodològic clau en l’anàlisi dels noms de lloc opacs. La sèrie toponímica buix-/boix- com a exemple”.

Ramírez Sádaba, José Luís (UCantabria): “Toponimia deantroponímica de La Rioja”.

Riesco Chueca, Pascual (USevilla): “La toponimia de base antroponímica en Salamanca”.

Rizos Giménez, Carlos Ángel (UdLleida): “La importància del treball en equip per interpretar topònims opacs: el cas de Benavarri”.

Sabaté, Víctor (UV), “Toponímia ibèrica valenciana”.

Salomon, Marc (UA): “Cabeç i els seus derivats a la toponímia valenciana”.

Salomon, Marc: “La Petxina (València). desfent un misteri etimològic” (Pòster).

Sarria Navarro, Josep: “Les dificultats documentals de l'estudi d'homònims, homògrafs i homòfons en llengües en contacte: el cas de Sarria i el seu reflex en la toponímia i l'antroponímia”.

Satorres, Vicent (GV): “La toponímia de Bocairent del segle XVII”.

Saura Rami, José Antonio-Sanz Casasnovas, Gabriel (UZar): “En torno a la romanización de Ribagorza (Alto Aragón oriental) según el testimonio de su onomástica”.

Sebastian Fabuel, Vicent: “Catastros, toponimia y uso del suelo: el caso de Chulilla”.

Soler, Abel: “Pobles amb nom de dona. Figures femenines en la toponímia major del País Valencià”.

Stjepovic, Stijepo (UZadar): “Sobre los criterios para la normalización de los topónimos en Croacia”.

Veà-Vila, Silvia (URV): “Propostes etimològiques d'alguns topònims de la vora de l'Ebre”.

Vellvé Blanch, Bernat (URV): “Els noms de les partides de terra del Catllar (Tarragonès): motivació i etimologia”.

Vermiglio, Ivana (UPalermo): “Orizzonti mediterranei. Alcune considerazioni comparative sulla toponimia costiera della Comunità Valenciana e delle piccole isole siciliane”.